Notitie

Contactpersoon	Arjan Poelen
Datum	13 september 2024
Kenmerk	N001-1291740ARP-V03-agv-NL

Quickscan externe veiligheid Bedrijventerrein De Purmer

1 Inleiding

De gemeente Edam-Volendam is voornemens een bedrijventerrein te ontwikkelen genaamd “Bedrijventerrein De Purmer”. Allereerst wordt daarvoor een ontwikkelkader vastgesteld waarna er een omgevingsplan voor het plangebied wordt gemaakt waarvoor een plan-MER zal worden opgesteld. Deze quickscan externe veiligheid is opgesteld ten behoeve van het vaststellen door de gemeenteraad van het ontwikkelkader.

De gemeente Edam-Volendam heeft in haar Omgevingsvisie in polder de Purmer een 160 hectare groot gebied toegedacht voor gemengde bestemmingen. Het hele gebied wordt in de Omgevingsvisie “De Purmer” genoemd. Het gedeelte dat in beeld is voor bedrijven heet Bedrijventerrein De Purmer en is het plangebied waarvoor deze quickscan externe veiligheid is opgesteld. Het plangebied is bruto circa 60 hectare groot, netto is dit circa 36 hectare bruto vloeroppervlak (BVO).

De planlocatie is grotendeels ten zuiden maar ook deels ten noorden van de Edammerweg gelegen, ten westen van de Oosterweg, ten noorden van de N244 en ten oosten van het bedrijventerrein Baanstee Noord in de gemeente Purmerend (zie figuur 1.1). Baanstee Noord is inmiddels verder ontwikkeld dan figuur 1.1 nu aangeeft.

Het voornemen is dat op de locatie van het bedrijventerrein onder andere bedrijven met maximaal een milieucategorie 4.2 gevestigd kunnen worden.

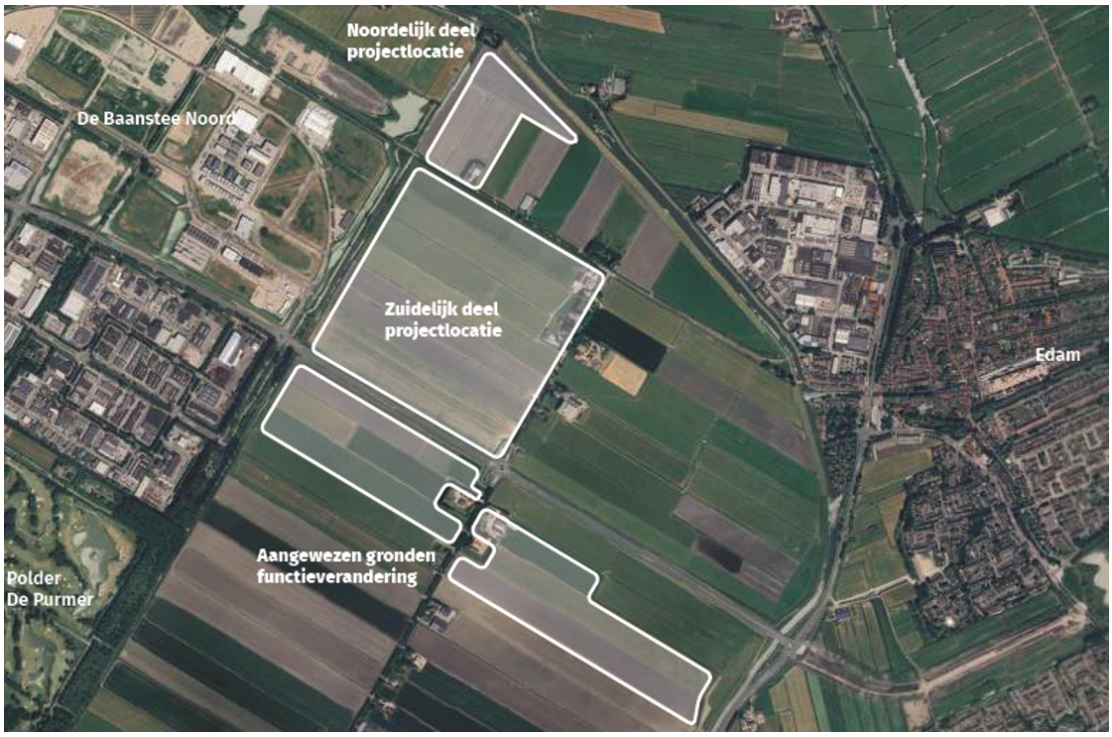

Figuur 1.1 Situering plangebied Bedrijventerrein De Purmer

2 Externe veiligheid

Externe veiligheid gaat over het beschermen van mens en milieu tegen de gevaren die ontstaan bij het gebruik, de opslag en het vervoer van gevaarlijke stoffen. De gemeente stelt in een omgevingsplan regels op waarmee de externe veiligheidsrisico's worden beheerst. Met deze regels wordt ervoor gezorgd dat personen in gebouwen en op locaties in de omgeving van risicovolle activiteiten voldoende zijn beschermd. Ook dient door deze regels schade aan de fysieke leefomgeving in geval van een ongeval bij een risicovolle activiteit te worden beperkt.

2.1 Plaatsgebonden risico

Binnen externe veiligheid is er sprake van twee verschillende toetsingskaders. Het eerste betreft het plaatsgebonden risico (PR). Het PR is het risico op een plaats buiten een inrichting, uitgedrukt als de kans per jaar dat een persoon die zich onafgebroken en onbeschermd op die plaats bevindt, overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval met gevaarlijke stoffen binnen die inrichting. Naast voor inrichtingen is deze definitie ook toepasbaar op buisleidingen met gevaarlijke stoffen en op transportroutes waarover gevaarlijke stoffen worden vervoerd. Het PR wordt aangegeven middels contouren rond een risicobron. Binnen de PR 10^{-6} contour, de plaats waar de kans op overlijden 1 op 1.000.000 jaar is, mogen zich geen zeer kwetsbare gebouwen en kwetsbare gebouwen en locaties bevinden. Voor beperkt kwetsbare gebouwen en locaties geldt de PR 10^{-6} contour als standaardwaarde waar de gemeente rekening mee dient te houden. Een beschrijving van deze categorieën gebouwen en locaties staat in paragraaf 2.3.

2.2 Aandachtsgebieden

Het tweede toetsingskader zijn de aandachtsgebieden[1]. Aandachtsgebieden geven de plaatsen aan waar personen die zich binnenshuis bevinden, zonder aanvullende maatregelen mogelijk onvoldoende beschermd zijn tegen externe veiligheidsrisico's. Wanneer zich zeer kwetsbare gebouwen of (beperkt) kwetsbare gebouwen of locaties binnen deze aandachtsgebieden bevinden, dient de gemeente in het omgevingsplan rekening te houden met het groepsrisico (GR). Het GR is de kans op het overlijden van een groep van tien of meer personen per jaar als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval veroorzaakt door een activiteit.

2.3 Zeer kwetsbare gebouwen en (beperkt) kwetsbare gebouwen en locaties

In het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) staan drie categorieën 'gebouwen en locaties' waarvoor de regels rond externe veiligheid bescherming bieden:

- Zeer kwetsbaar (alleen gebouwen)
- Kwetsbaar
- Beperkt kwetsbaar

De gemeente moet regels opnemen in het omgevingsplan om deze gebouwen en locaties te beschermen vanwege externe veiligheidsrisico's. De aanwijzing van deze categorieën 'gebouwen en locaties' staat in bijlage VI van het Bkl. Gebouwen worden alleen beschermd voor de gebruiksfunctie van dat gebouw.

Een gebouw is 'zeer kwetsbaar' als er zich mensen in bevinden die niet in staat zijn om zich zelfstandig en tijdig in veiligheid te brengen. Het gaat dan om gebouwen zoals onder andere basisscholen, ziekenhuizen en gevangenissen.

Kwetsbare gebouwen zijn alle gebouwen met een woonfunctie (niet verspreid liggende bebouwing) en locaties bestemd voor grote evenementen of voor recreatief nachtverblijf voor meer dan 50 personen. Gebouwen en locaties zijn ook kwetsbaar als er veel personen een groot deel van de dag aanwezig zijn. Het kan hier bijvoorbeeld gaan om een kantoorgebouw.

3 Externe veiligheidssituatie Bedrijventerrein De Purmer

Met behulp van de Atlas leefomgeving[2] en de relevante EV-wetgeving worden in dit hoofdstuk de inrichtingen, buisleidingen en transportroutes in de omgeving van Bedrijventerrein De Purmer die mogelijk een risico op het gebied van externe veiligheid kunnen inhouden in kaart gebracht.

Het is de bedoeling dat op de delen van het Bedrijventerrein De Purmer die niet direct grenzen aan de Oosterweg, bedrijven die vallen onder milieucategorie 4.2 en lager kunnen worden toegestaan. Hieronder vallen ook LPG-tankstations (milieucategorie 4.1). Voor LPG-tankstations gelden vaste afstanden voor $PR10^{-6}$ contouren en brand- en explosieaandachtsgebieden die afkomstig zijn uit bijlage VII van het Bkl. Indien de gemeente een LPG-tankstation wil vergunnen op het Bedrijventerrein De Purmer dient vanuit het oogpunt van externe veiligheid gewaarborgd te worden dat voldoende afstand gehouden wordt tot bestaande of geplande (beperkt) kwetsbare gebouwen in de omgeving.

[1] Er zijn drie verschillende typen aandachtsgebieden, namelijk brand-, explosie- en gifwolkaandachtsgebieden
[2] https://www.atlasleefomgeving.nl, geraadpleegd op 16 april 2024

Wanneer een LPG-tankstation of een andere activiteit wordt toegelaten aan de rand van het bedrijventerrein, dient altijd rekening gehouden te worden met de veiligheidsafstanden uit het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en de afstanden genoemd in bijlage VII van het Bkl.

Het uitgangspunt voor het omgevingsplan De Purmer is een indeling van het plangebied op basis van milieuzonering conform de VNG-publicatie “Bedrijven en milieuzonering” uit 2009 en een gemengd gebied. De publicatie geeft voor vele bedrijfstakken en installaties aan:

- Welke milieuonderwerpen een rol kunnen spelen
- Welke gemiddelde afstanden tot de woonbebouwing 'passend' zijn

Een van de milieuonderwerpen vanuit de richtafstandenlijst bij de VNG-publicatie “Bedrijven en milieuzonering” is gevaar. De hoogst toegestane milieucategorie voor Bedrijventerrein De Purmer is 4.2. Sommige categorie 4.2 bedrijven hebben de maximale richtafstand van 300 meter en kunnen zo een knelpunt vormen in relatie tot bestaande of beoogde woningen in de omgeving. Echter veel categorie 4.2 bedrijven hebben een veel kleinere richtafstand dan de maximale 300 meter waardoor deze wel inpasbaar zijn. In het omgevingsplan zal dit worden geregeld door voor het aspect externe veiligheid alleen categorie 4.1 toe te staan. Mits dat bedrijfspercelen zijn die ten minste 200 meter verwijderd zijn van woningen, dat is de maximale richtafstand voor gevaar voor categorie 4.1 bedrijven. Categorie 4.2 kan worden toegestaan wanneer bij vergunning met onderzoek wordt aangetoond dat externe veiligheid geen probleem vormt in relatie tot gevoelige bestemmingen zoals woningen.

Figuur 3.1 Uitsnede uit de Atlas leefomgeving met het plangebied Bedrijventerrein De Purmer ingetekend

3.1 Inrichtingen

In de omgeving van Bedrijventerrein De Purmer zijn geen Seveso-inrichtingen of andere bedrijven gelegen die PR-contouren of aandachtsgebieden hebben omdat er activiteiten met gevaarlijke stoffen plaatsvinden. Wel liggen er ten oosten van Bedrijventerrein De Purmer drie bedrijven die zijn opgenomen in het Register Externe Veiligheid (REV) en worden weergegeven in de Atlas leefomgeving (zie figuur 3.1, ten noorden van Zeevangdijkje). Op een afstand van 420 meter ligt vishandel Klaas Puul en op 620 meter afstand ligt Smilde Bakery B.V. Beide zijn bedrijven uit de zogenoemde “restcategorie”.

Tot slot ligt op een afstand van 490 meter nog het bedrijf Platvis Holland B.V. dat een ammoniakkoelinstallatie in gebruik heeft. Voor deze koelinstallatie zijn geen PR-contouren of aandachtsgebieden berekend. Geconcludeerd wordt dat omliggende bedrijven niet relevant zijn in het kader van EV en derhalve geen knelpunt opleveren voor de ontwikkeling van het plangebied.

3.2 Buisleidingen

Ondergrondse buisleidingen bedoeld voor het vervoer van gevaarlijke stoffen kunnen relevant zijn voor externe veiligheid. Ten zuiden van Bedrijventerrein De Purmer bevindt zich de hogedruk aardgasleiding W-570-29 van de Nederlandse Gasunie (gedeeltelijk zichtbaar links onderin figuur 3.1). Voor deze buisleiding is een brandaandachtsgebied vastgesteld. De afstand van het plangebied tot de buisleiding bedraagt ongeveer 1.200 meter. Er zijn voor Bedrijventerrein De Purmer daarom geen relevante risico's op het gebied van EV die worden veroorzaakt door de aanwezigheid van buisleidingen met gevaarlijke stoffen.

3.3 Transportroutes

Transportroutes waarover significante hoeveelheden gevaarlijke stoffen vervoerd worden zijn opgenomen in de Regeling basisnet. Dit kunnen wegen, hoofdspoorwegen en binnenwateren zijn. De afstand tot de meest dichtbijgelegen snelweg uit het Basisnet, namelijk de ten westen van Purmerend gelegen A7, bedraagt ongeveer 5.000 meter. De meest dichtbijgelegen hoofdspoorwegen en binnenwateren liggen op meer dan 10 kilometer afstand. Ten opzichte van Bedrijventerrein De Purmer bevinden de dichtstbijzijnde Basisnetroutes zich op dusdanig grote afstand dat deze niet relevant zijn voor externe veiligheid.

De beoogde locatie voor Bedrijventerrein De Purmer ligt aan de N244. Deze weg is niet opgenomen in de Regeling basisnet en heeft geen PR-contouren of aandachtsgebieden. Vervoer van gevaarlijke stoffen over deze weg kan wel plaatsvinden, bijvoorbeeld ten behoeve van de bevoorrading van nabijgelegen LPG-tankstations, maar deze weg wordt niet gezien als een relevante transportroute vanuit het oogpunt externe veiligheid.

3.4 LPG-tankstations

Bij tankstations waar LPG kan worden getankt is sprake van $PR10^{-6}$ contouren en brand- en explosieaandachtsgebieden rond de relevante installatieonderdelen. LPG-tankstations zijn daarom potentieel relevant voor externe veiligheid. Het meest dichtbijgelegen LPG-tankstation is het Total Tankstation aan de Edisonweg 2 in Purmerend (weergegeven aan de linkerkant van figuur 3.1). De afstand van Bedrijventerrein De Purmer tot dit tankstation bedraagt 1,5 kilometer en het is daarmee niet relevant in het kader van EV. Geconcludeerd wordt dat LPG-tankstations geen relevante externe veiligheidsrisico's voor Bedrijventerrein De Purmer veroorzaken.

3.5 Windturbines

Windturbines kunnen eveneens externe veiligheidsrisico's veroorzaken. Voor windturbines kan, afhankelijk van de afmetingen, een PR 10^{-6} contour gelden. Er bevinden zich geen windturbines binnen de beoogde locatie voor Bedrijventerrein De Purmer of in de directe nabijheid ervan. De afstand tussen de planlocatie en de PR 10^{-6} contour van de meest dichtbijgelegen windturbine bedraagt ongeveer 9,5 kilometer. Deze windturbine (in totaal staan hier zes turbines) ligt ten noorden van Bedrijventerrein De Purmer in de omgeving van Schardam. Geconcludeerd kan worden dat windturbines in het kader van EV geen beperkingen inhouden voor het plangebied.

4 Autonome ontwikkeling

In het plan-MER wordt naast de ontwikkeling van Bedrijventerrein De Purmer ook rekening gehouden met autonome ontwikkelingen in de omgeving. Dit zijn het ontwikkelen van de woningbouwlocatie Lange Weeren en het aanleggen van een derde ontsluitingsweg.

4.1 Lange Weeren

De gemeente Edam-Volendam is voornemens 1.160 woningen te realiseren op de locatie van het plangebied Lange Weeren. Door dit plangebied lopen twee hogedruk aardgasleidingen van Gasunie (W-570-11 en W-570-21). In 2023 is hiervoor door TAUW in opdracht van de gemeente Edam-Volendam een kwantitatieve risicoanalyse (QRA) uitgevoerd met het softwareprogramma CAROLA[3].

Het plangebied Lange Weeren bevindt zich ten zuidoosten van Bedrijventerrein De Purmer. De afstand tussen beide locaties bedraagt meer dan 1.200 meter. Op het gebied van externe veiligheid zijn er daarom geen onderlinge effecten of beperkende factoren te verwachten tussen beide gebiedsontwikkelingen.

4.2 Derde ontsluitingsweg

De komst van een derde ontsluitingsweg, die volgens planning in de zomer van 2024 wordt geopend, houdt op het gebied van externe veiligheid geen beperkingen in voor de ontwikkeling van Bedrijventerrein De Purmer. Een dergelijke ontsluitingsweg heeft geen PR-contouren of aandachtsgebieden in het kader van EV.

5 Conclusie

Voor een beoogd nieuw bedrijventerrein genaamd “Bedrijventerrein De Purmer” binnen de gemeente Edam-Volendam wordt door de gemeenteraad een ontwikkelkader vastgesteld, waarna er een omgevingsplan voor het plangebied wordt gemaakt waarvoor een plan-MER zal worden opgesteld. Deze quickscan externe veiligheid is opgesteld ten behoeve van het vaststellen door de gemeenteraad van het ontwikkelkader.

Met behulp van de Atlas leefomgeving is onderzocht of er in omgeving van Bedrijventerrein De Purmer potentiële risicobronnen aanwezig zijn die relevant kunnen zijn voor externe veiligheid. Geconcludeerd wordt dat er geen relevante EV-risicobronnen in de nabijheid van het geplande Bedrijventerrein De Purmer aanwezig zijn. Inrichtingen, buisleidingen en transportroutes liggen op dusdanige afstand van deze locatie dat PR-contouren en aandachtsgebieden er niet mee overlappen. Er zijn vanuit het oogpunt externe veiligheid daarom geen beperkingen voor het realiseren van het beoogde Bedrijventerrein De Purmer.

[3] De bijbehorende TAUW-rapportage heeft het kenmerk R001-1291447LCL-xab-NL